

Փ Ո Ւ Ն Ձ

Օ Ր Ա Գ Ի Ր

ԹԻԻ 503

ՇԱՐԱԹ

1870 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 31

Ամեն օր կերտարակուի: — Հատը 40 փարայ է: — Պօլիս բաժանորդ ըլլալ ուզողը մէկ արծաթ Մէճիտ պիտի վճարէ 400 թուոց համար: Իսկ գաւառաց մէջ 23 դրչ, դարձեալ 400 թուոց համար: Թղթատարութեան ծախքէ ազատ ըլլալով: — Ծանուցման տողը 40 փարայ է մէկ անգամի համար: — Լրագրիս վերաբերեալ նամակ եւ ուրիշ որ եւ է գրութեան պէտք է ուղղել առ Տնօրէնն ի Կ. Պօլիս, Զինճանճըլար եօղուչու Բիգաս փաշա խան թիւ 3, Պ. Յիրիշճեհանի տպարանը:

Ա. Ձ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն

Ամեն . Ս. Պատրիարք Հայրը, քանի մ'օրէ ի վեր անձնական տկարութեան ունենալուն պատճառաւ, աղքատին դօրծ տեսած է:

Հետեւաբար՝ առ կախ մնացին Քաղաքական Ժողովոյ Հինգ անդամաց ընտրութեան, աղքատին երեսփոխանութեան վերահաղմութեան համար մասնաժողովոյ մը հաստատութեան, եւ՝ Աղթամարայ Աթոռիկոսութեան համար եկեղեցական Համագումար Ժողովոյ գումարման խնդիրները:

Նոյնպէս՝ անորոշ մնաց իւսկիւտարի Սէլամիյէ Թաղի Խորհրդականաց ընտրութեան խնդիրը: Այս Թաղին գործերը բարոյական երեսի վրայ տխրեցան, եթէ՝ հրաժարեալ թաղական պատուարժան Խորհուրդը մինչեւ ցոր ընտրութեան յանձն չառնէր շարունակել իւր պաշտօնը, խնդրանք Ա. Պատրիարք Հօր:

Այս Խորհրդոյն 18 ամսուան հաշուեցուցակը, տարադրեալ, տեսնուեցրէ այս շաբթու, որուն վրայ շատերը գովեստովք կը խօսին: Եթէ այսօր

կամ վաղը ձեռուընիս անցնի այս հրատարակութեանը, յաջորդ թուով պիտի հրատարակեմք մեր դիտողութիւնները:

Այս առաւօտ իմացանք որ Սրբազան Պատրիարք Հայրը երէկուընէ ի վեր իւր առօրջութեանը գտած է, եւ առաջիկայ շաբթու մէջ պիտի կրնայ կարգադրել վերոյիշեալ խնդիրները, որք կարեւոր եւ անյապաղելի են:

— Հինգ շաբթի օրը ոստիկանութեան դռնէն կանչուած ըլլալին ծանուցինք: Մեր անձնական տկարութեան պատճառաւ, մեր գործակալը գացած ըլլալով՝ կանչուելուն պատճառը եւ մեր անձնական տկարութեանը իմացունեցու, — անոր ծանուցուեր է թէ՝ ուրիշ պատճառ չկայ, այլ՝ ոստիկանութեան վտեմ. պաշտօնեան կողմէ որ ինչպէս ամեն լրագրիներ, նոյնպէս եւ Փօռնջը փոխանակութեան ընէ ոստիկանութեան լրագրին հետ:

Ի ԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայրաքաղաքիս դադրիական դեսպանաւան մէջ երկու շաբթի դիշեր

պարահանդէս մը տրուելով, ներկայ են եղեր Բ. Դրան բարձրաստիճան սլաշտօնատէրներէն ոմանք և օտար տէրութեանց ներկայացուցիչք :

— Իտալիոյ թագաւորին կողմանէ պատուանշան զրկուած ըլլալով Եգիպտոսի բարձր. խորհրդին որդի Հիւսէյին փաշային, սովորական հանգիսիւ ընդունուեր է :

— Աւստրիոյ կայսեր հօրեղբոր որդի Արչիդուքսերն անցեալները Եգիպտոս գացեր, և արժանաւոր մեծարանօք ընդունուեր են :

— Դատրդիւղի մէջ աղքատաց օգնութեան համար պարահանդէս մը տրուելով, 250 լիրա արգիւնք գույացեր է :

— Վերջին ցուրտ օրերուն մէջ Օրթագիւղի մօտ մինչև 25 ճիւղի գոյլու ըսուած տեղերն գայլեր իջեր են :

— Էտիրնէի կուսակալութեան մէջ գտնուող երեք գետերը սառեր են, սաստիկ ցուրտ ըլլալուն պատճառաւ :

— Հեռագրէ մը կտուգուի թէ՛ Ալեքսանի մէջ այս օրերս ղէրօյէն մինչև 40 աստիճան վար ցուրտ է եղեր : Խիստ քիչ անգամ տեսնուած կամ ըսուած է մինչև այս աստիճան ցուրտ :

— Կամուրջը այս շաբթու գարձեալ քանի մ'անգամ անժամանակ կերպով սլանքն հասարակութեան անցուղի արձիւն շատ եղած ատենը բացուած ըլլալով դանգաւորներու տեղի տրուած է : Կըլոսացուի որ ծովային պաշտօնէութեան կողմանէ այս մասին գոհացուցիչ տնօրինութիւն մը կըլլայ : Արդեօք անկարելի է որ կա-

մուրջը որոշեալ ժամանակներու մէջ բացուի : Ժողովուրդը այս անկանոնութեան պատճառաւ շատ անգամ նիւթական վնասներ կրնէ, թող առողջական վնասները, որոնք կրնան պատահիլ ձիւնի և անձրեւի ու արեգական ջերմութեան տառն երկար ժամանակ սպասելէ :

— Եգիպտոսի բարձր. խորհրդ կաշխատի եղեր ապահովունել Բ. Դուռը թէ՛ իւր զինուորական զօրութեան ու ամրոյթութեան պատճառը ուրիշ բան չէ, բայց եթէ Տաճկաստանի մէկ նշանաւոր մասն եղող Եգիպտոսը զօրաւորագոյն վիճակի մը մէջ հաստատել, և թէ՛ Յունաստանէն Եգիպտոս գտնուող անձինքն քիչ օրէն կըտալին իրենց տեղերը, տեսնելով որ Եգիպտոսի մէջ իրենց համար որ և է գործ չկայ :

— Հինգշաբթի դիշեր Խսկիւտար Տօղանճըլար ըսուած տեղը հին խան մը փլեր է : Մեր ըսածին նայելով փրկատակաց տակ մնացեր է միայն մէկ մարդ մը, գինով ըլլալուն պատճառաւ չկրնալով փախչիլ :

Ասկէց յառաջ պատահած այսպիսի դէպքերու առթիւ, կառավարութեան կողմանէ որոշուած է որ փլելու վրայ եղող շէնքերը վար առնուին : Ըսել է թէ այս որոշումն կատարեալ կերպով գործադրուած չէ :

Աթէնքի մէջ մահուամբ պատժուեր են Ալեքսան Եուսուֆ, Ալեքսանդրի և Թօմասեանի անուն հրաշակաւոր աւաղակապետները :

— Ռուսիոյ կառավարութիւնը, կայսեր հրամանաւ, որոշեր է որ ներ-

կայ տարւոյս ղինուորական ծախուց վրայ 4 միլիոն դարպոն ալ աւելնալով 140 միլիոն դարպոն ըլլայ :

— Գաղղիոյ երեսփոխանաց ժողովոյն անդամ անուանի Բօշֆօր՝ որ լըրադրական դատի մը պատճառաւ տուգանոց ու բանտարկութեան դատապարտուեցաւ անցեալները, բռնութեամբ բանտ տարուեր է, անձամբ չերթարուն համար :

Այս անձին բանտարկութեան վըրայ, որ Գաղղիոյ յեղափոխական կամ անհաշտելիաց մասին պարագլուխներէն է, — Փարիզի և Մարսիլիոյ մէջ յեղափոխական քաւական խռովայոյց շարժումներ ըրեր են, սակայն հարիւրաւոր վիրասորեալներ ու բանտարկեալներ ունենալէ զատ արդիւնք չեն ունեցեր :

Բօշֆօրէ լրագրին բոլոր խմբագիրներն ալ բանտարկուեր են :

Գաղղիոյ պաշտօնէից ժողովը նա բոլէսն կայսեր առաջարկեր է զօրաց մէկ մասը ցրուել, սակայն պատասխան տրուեր է թէ խօհեմութիւն չէ այսպիսի շփոթ ժամանակի մը մէջ զօրաց թիւը նուազեցունելը :

— Գաղղիոյ ձէղայիրի և Մարթայի մէջ տեղը հեռագրական թել մը պիտի հաստատուի եղեր ծովուն տակէն :

— Եւրոպայի սեղանաւորներէն Ծմիլիոն տրախմիի փոխառութիւն մը ընելու համար, Յունաստանի կառավարութեան կողմանէ Եւրոպա ղրկուած անձ մը հիմայ 400 հազար արբախմի իրը վարձ իւր միջնորդութեան կամաչխատութեան կպահանջէ եղեր, թէեւ փոխառութիւնը ընելու չէ յաջողեր չէ թէ իւր այլ կառավարու-

թեան չհամաձայնելուն պատճառաւ :

— Անգղիոյ դպրոցներուն մէջ 1163368 աշակերտ կգտնուի, և տարին 1 միլիոն 552542 լիւրա ծախք կըլլայ, որուն 500 հազարը կառավարութեան կողմանէ և մնացեալը աշակերտաց ու բարերար անձանց կողմանէ կվճարուի եղեր :

— Ս. Ֆրանչիսքոյի մէջ հասարակապետական կուսակից չեղող անձինք կարկաչալտեան անուշով ընկերութիւն մը կազմեր, և կարկաչալտի զօրապետը նախագահ անուանելով հրաւիրեր են, բայց՝ նա պատասխաներ է թէ՝ ինքը հասարակապետութեան կուսակից ըլլալով չկրնար իրեն տրուած նախագահութիւնը ընդունիլ, թէեւ շնորհակալ է որ զինքը յիշեր ու նոյն պաշտօնին համար արժանաւոր համարեր են :

Եթէ հեռագրին ինչ ըլլալը մինչեւ հիմա չգիտցողներ կան, թող կարգան հետեւեալ խօսակցութիւնը՝ որ տեղի ունեցեր է քաղաքացիի և գիւղացիի մը մէջ. Գաղաքացին հեռագրին ինչ ըլլալը բացատրեր և գիւղացին ալ հասկցեր է :

« Գիւղացին. — Հեռագրին ինչ է :

Գաղաքացին. — Երկաթուղիի երկայնութեամբ փայտէ սիւններու վրայ հաստատուած երկաթ թել է :

Գիւղ. — Այդ ես ալ գիտեմ, կը խնդրեմ որ ինծի աղէկ մը բացատրէք թէ՛ այն թելերը ինչպէս շուտով կտանին կրերեն լուրերը :

Գաղ. — Յայտնի բան մ'է որ թե-

ին մէկ ծայրին դպչուելուն պէս, միւս ծայրը դրելի պէս կգծէ ու կը գրէ :

Գիւղ. — Շիտակը եթէ կուղես, այդ խօսքդ չկրցայ աղէկ մը հասկընալ :

Քաղ. — Անանկ է նէ, աւելի աղէկ բացատրեմ. — Դու շուն ունիս :

Գիւղ. — Այո :

Քաղ. — Ի՞նչ կերպարանք ունի :

Գիւղ. — Միջահասակ է :

Քաղ. — Թէ որ պոչին կոխես, ի՞նչ կընէ :

Գիւղ. — Կհաջէ :

Քաղ. — Համարէ թէ՛ քու շանդ հասակը՝ միջակ ըլլալու տեղ, քու գիղէդ մինչեւ փարիզ երկնցած է. այն ատեն թէ որ պոչին կոխես՝ փարիզի մէջ կը հաջէ : Ահա հեռագիրն ալ անանկ է. մէկ ծայրին դպչուելու պէս՝ փարիզի մէջ ունեցած ծայրովը կգրէ :

Գիւղացին՝ այս բացատրութիւնը լսելուն պէս՝ « Այո, աղէկ մը հասկըցայ » ըսեր և շնորհակալ ըլլալով՝ գործին դադարէ : Եւ մեր քաղաքացին ուրախացեր է որ այս տեսակ բարձրագոյն հմտութիւններ ունի, և մանաւանդ՝ կարող է խիստ տգէտ մարդոց անգամ աւանդել զանոնք :

Ա. Զ. Դ

Գծագրութեան արուեստին պէտքը վերջին ժամանակներս մեր ուղղին մէջ ալ բաւական զգալի ըլլալով, աղջային վարժարանաց շատերուն մէջ գծագրութեան դասատուութիւնը աւանդուել սկսուած է, բայց դժ-

բաղդարար քիչ են դասատուք : Առայժմ մեծ. Պ. Տէլէմաք Էքսէրճեան ճանչցուած ըլլալով՝ այս մասին շատ վարժարանաց պէտքը կը լեցունէ, բայց կայ մէկն ալ՝ գծագրութեան արհեստին մէջ բաւական յառաջ գացած երիտասարդ մը՝ մեծ. Պ. Սիմնէ Էաղրճեան սրուն ճարտարութիւնը մինչեւ հիմա անձանօթ մնացած է : Գծագրութեան դասատուի պէտք ունեցող վարժարանաց ծեծարգոյ հազարաքանութեանց կներկայացունեմք այս ճարտարարուեստ երիտասարդը, յուսալով որ կրնայ դո՛ւ ընել :

Ուղղը կրնայ օրագրոյ տնօրէնութեան միջոցաւ տեսնել զինքը :

Մեզ վերաբերեալ որ և է դիր այսուհետեւ պէտք է ուղղել ինչ. Պօլիս ֆինճանճըլար եօզուչու Ռիզա վաշախան թիւ 3, Պ. Քիրիշճեանի տպարանը :

Փունջը, ձեռքէ ծախուելէ զատ մայրաքաղաքիս բոլոր դրամաճառացքով ալ կգտնուի :

ԷՅՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ

Գ.Ա.Լ.Ա.Թ.Ա. Բ.Ի.Ա.Զ.Ա.Ս.Ը

Յունուար 30

Ուրբաթ երեկոյ գոյուեցաւ 48—13

Յունուար 31

Շաբաթ առաջօր բացուեցաւ 48—12

Ժամը հինգին 48—13 1/2

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԵՐ
Հ. Ս. ԱՆՃԱՆՃԱՆ

ՓԱՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ռ. Յ. ՔԵՆԵՐԵՅԱՆ